

RAPPORT

Natuurtoets onderzoeksboring Zuiderkade

SCAN onderzoek aardwarmtepotentie
Zoekgebied Ede-Veenendaal

Klant: EBN B.V.

Referentie: BJ4760WNRP0002F01

Status: Definitief/01

Datum: 15 december 2023

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Jonkerbosplein 52
6534 AB Nijmegen
Netherlands
Industry & Buildings

+31 88 348 70 00 **T**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Natuurtoets onderzoeksboring Zuiderkade

Sub titel: SCAN onderzoek aardwarmtepotentie Zoekgebied Ede-Veenendaal
Referentie: BJ4760WNRP0002F01
Uw kenmerk: Zuiderkade
Status: Definitief/01
Datum: 15 december 2023
Projectnaam: Onderzoeksboring Zuiderkade
Projectnummer: BJ1554
Auteur(s): TdW

Opgesteld door: TdW

Gecontroleerd door: TvW

Datum: 15 december 2023

Goedgekeurd door: SvP

Datum: 15 december 2023

Classificatie

Projectgerelateerd

Disclaimer

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden veeleenvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling en scope onderzoek	1
1.3	Leeswijzer	1
2	Juridisch- en Beleidskader	2
2.1	Wet natuurbescherming	2
2.2	Natuurnetwerk Nederland	3
3	Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep	4
3.1	Beschrijving plangebied en de directe omgeving	4
3.2	Voorgenomen activiteit	5
4	Toetsing wettelijk beschermde gebieden (voortoets)	6
4.1	Werkwijze onderzoek naar wettelijk beschermde gebieden	6
4.2	Ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden	6
4.3	Storingsfactoren en effectenbeoordeling	6
5	Toetsing wettelijk beschermde soorten (quickscan)	9
5.1	Werkwijze onderzoek naar beschermde soorten	9
5.2	Toetsing beschermde soorten	9
5.2.1	Vaatplanten	9
5.2.2	Grondgebonden zoogdieren	10
5.2.3	Vleermuizen	12
5.2.4	Vogels	12
5.2.5	Vissen	14
5.2.6	Amfibieën	14
5.2.7	Reptielen	15
5.2.8	Ongewervelden	15
5.2.9	Algemene zorgplicht	15
5.3	Conclusie en vervolgstappen	16
6	Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone	17
6.1	Conclusie toetsing planologisch beschermde gebieden	18
7	Conclusie en aanbevelingen	19
7.1	Gebiedsbescherming	19
7.2	Soortenbescherming	19
7.3	Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone	20

8 Literatuur

21

Bijlagen

1. Juridisch- en Beleidskader
2. Plotplan

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Energie Beheer Nederland (EBN) voert met een subsidie van het Rijk in Nederland 10 wetenschappelijke boringen uit naar de potentie van aardwarmte, om daarmee de energietransitie te versnellen. Deze onderzoeksboringen zijn onderdeel van het SCAN programma¹.

Hiervoor heeft EBN verschillende zoekgebieden opgesteld. Het onderzoeksgebied nabij Zuiderkade (gemeente Ede) is één van deze zoekgebieden.

Het uitvoeren van de boring wordt gezien als ruimtelijke ontwikkeling. Ruimtelijke plannen en/of ingrepen moeten getoetst worden aan vigerende natuurwet- en regelgeving. In Nederland worden de natuurwaarden via de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) beschermd. Onder de Wnb is de bescherming geregeld van Natura 2000-gebieden en soorten en van houtopstanden. Naast de wettelijke bescherming worden natuurgebieden planologisch beschermd via onder andere het Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN). Royal HaskoningDHV is gevraagd om de geplande ruimtelijke ontwikkeling te toetsen aan voorgenoemde natuurwet- en regelgeving.

De activiteiten binnen het SCAN onderzoeksboringen programma worden begeleid door Altenburg en Wymenga. Er is een overkoepelend werkplan opgesteld en voor elke locatie wordt een specifiek ecologisch werkprotocol opgesteld.

1.2 Doelstelling en scope onderzoek

Dit rapport geeft een algemene indruk van het plangebied en de daar mogelijk voorkomende juridisch dan wel beleidsmatig beschermde natuurwaarden. Het doel van de natuurtoets betreft de toetsing van het voornemen aan de vigerende natuur- en regelgeving. Specifiek gaat het om de volgende onderdelen:

- Voortoets in het kader van Natura 2000;
- Quickscan Soortenbescherming;
- Indicatie te kappen (beschermd) houtopstand;
- Beoordeling van het planologisch beschermde Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Uit de natuurtoets volgt of er in het kader van Natura 2000 een passende beoordeling nodig is, of er in het kader van soortenbescherming vervolgstappen zoals het uitvoeren van een aanvullend onderzoek en een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn. Daarnaast wordt beschreven of voor het kappen van een houtopstand een kapmelding ingediend moet worden bij het bevoegd gezag en als laatst geeft de natuurtoets duidelijkheid over of vervolgstappen ten aanzien van het planologisch beschermde NNN nodig zijn.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het juridisch en beleidskader weergegeven waarin de wet- en regelgeving van de Wet natuurbescherming en het NNN beschreven wordt. Hoofdstuk 3 geeft een algemene beschrijving van het plangebied en beschrijft de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 4 is de voortoets in het kader van Natura 2000-gebieden beschreven. In hoofdstuk 5 is de quickscan ten aanzien van beschermde soorten opgenomen. Hoofdstuk 6 beschrijft effecten op het planologisch beschermde NNN. Tot slot zijn in hoofdstuk 7 de conclusies samengevat en worden aanbevelingen gedaan.

¹ <https://scanaardwarmte.nl/het-programma/onderzoeksboringen>

In onderstaand hoofdstuk (en in bijlage 1) is uitgegaan van de natuurwetgeving zoals die gold tot 1 januari 2024. Nu zijn de regels vanuit de Omgevingswet hiervoor van toepassing. De aanpak en de conclusies van deze natuurtoets veranderen echter niet.

2 Juridisch- en Beleidskader

In dit hoofdstuk wordt het voor dit project relevante juridische (Wet natuurbescherming) en het planologische kader (Natuurnetwerk Nederland) beschreven. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar bijlage 1 van de rapportage.

2.1 Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van inheemse soorten planten en dieren geregeld in de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). Deze wet bevat regels voor de bescherming van natuurgebieden, in het wild levende dier- en plantensoorten en houtopstanden in Nederland. Het uitgangspunt van de wet is de natuur te beschermen, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van biologische diversiteit zonder de lasten te verhogen. De provincies zijn over het algemeen het bevoegde gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wnb. Bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid (zoals gaswinning en uitbreiding snelwegen), is het rijk in de vorm van de minister van LNV bevoegd gezag. Voor dit project is provincie Gelderland bevoegd gezag. De Wet natuurbescherming kent naast de algemene zorgplicht (art 1.11) drie onderdelen welke relevant zijn voor dit project. De relevante onderdelen van de Wnb worden onderstaand toegelicht. Voor de volledige wettekst zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>.

Algemene zorgplicht: de Wet natuurbescherming schrijft voor dat nadelige gevolgen voor planten en dieren zoveel als redelijkerwijs mogelijk is voorkomen moet worden, ongeacht of deze beschermd zijn of niet.

In de volgende paragrafen worden de relevante wettelijke kaders behandeld.

Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2 Wnb)

Op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn moeten Natura 2000-gebieden aangewezen worden om habitats en soorten van Europees belang te beschermen. Deze gebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van soorten en habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben. In totaal zijn er ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor soorten en/of habitattypen. Per soort en/of habitatype is aangegeven of behoud van de huidige aantallen/arealen voldoende is of dat uitbreiding dan wel verbetering nodig is. Het is verboden om zonder vergunning een project te realiseren dat significante gevolgen kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van (de aangewezen habitattypen en -soorten van) een Natura 2000-gebied.

Soorten (hoofdstuk 3 Wnb)

De Wnb kent drie beschermingsregimes:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wnb). Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels.
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.2 van de Wnb). Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, Bijlage I of II bij het Verdrag van Bern en Bijlage II bij het Verdrag van Bonn.

- Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.3 van de Wnb). Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A en B van de Wnb.

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen. Zo is het verboden om nesten van vogels te vernielen, of te beschadigen en is het verboden om soorten die vallen onder de Habitatrichtlijn te verstoren. De bepalingen in paragraaf 3.3 van de Wnb zien toe op de 'nationale' andere soorten die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Hiervoor geldt een kleiner aantal verbodsbepalingen. In beginsel moet met voorzorgsmaatregelen ervoor worden gezorgd dat de functionaliteit van het leefgebied niet wordt aangetast. Lukt dat niet en worden verbodsbepalingen overtreden, dan is een ontheffing nodig. Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht vaststellen middels een verordening. De lijst met vrijgestelde soorten kan daardoor per provincie verschillen.

Houtopstanden (hoofdstuk 4 Wnb)

Het is verboden om een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder een melding te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld moet er herplant plaatsvinden van de geveldde houtopstand. De provincie Gelderland heeft regels opgesteld over de herplant.

Onder een houtopstand wordt verstaan: een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die een oppervlakte grond beslaat van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. Er zijn een aantal uitzonderingen, zoals houtopstanden binnen de bebouwde kom, kweekbomen en populieren en wilgen als wegbeplanting.

Er worden geen bomen of struiken voor de voorgenomen activiteit gekapt die vallen onder een houtopstand waardoor dit project niet getoetst hoeft te worden aan dit hoofdstuk 4 van de Wnb. Het onderdeel houtopstanden wordt in deze rapportage niet verder behandeld.

2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het ruimtelijk beleid voor het Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN), is gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied en het effectief functioneren van de ecologische verbindingzones. De bescherming van deze waarden vindt plaats conform de Provinciale Omgevingsverordeningen door toepassing van een specifiek afwegingskader: het "nee, tenzij"-regime.

Nieuwe plannen en/of projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een groot openbaar belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. Hiervoor is goedkeuring (of een verklaring van geen bezwaar) van Gedeputeerde Staten (bevoegd gezag voor Natuurnetwerk Nederland) vereist.

De wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland zijn gekoppeld aan de natuurdoelen voor een gebied. Deze inhoudelijke doelen zijn per provincie uitgewerkt in het Natuurbeheerplan (natuurtypen) en aanvullende provinciale documenten. In geval van Natuurnetwerk Nederland hoeft in beginsel geen rekening gehouden te worden met externe werking, zoals wel het geval is voor de Wet natuurbescherming. Echter, Gedeputeerde Staten zijn vrij hiervan af te wijken. De provincie Gelderland kent geen externe werking.

3 Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep

3.1 Beschrijving plangebied en de directe omgeving

Het plangebied (zie Figuur 3-1 en Figuur 3-2) betreft een agrarisch perceel aan de Zuiderkade. Ten noorden van het plangebied liggen de zuiderkade en de A12. Verder ten noorden ligt industrieterrein Schuttersveld gelegen. Aan de westkant ligt een klein natuurgebiedje de Groene Grens hier zijn natte schraallanden en kalkmoeras aanwezig. Verder grenst het plangebied aan een agrarisch land. Verder ten westen zijn de woonkernen van Veenendaal gelegen en verder ten oosten die van Ede. Er is een veldbezoek uitgevoerd op 30 augustus 2023. Hierbij is gelet op natuurlijke elementen in de omgeving. Aan de noord- en westkant van het plangebied zijn lijnvormige elementen en kleine bosschages aanwezig. Deze bestonden uit andere wilg, lijsterbes. In de watergangen rondom en in de buurt van het plangebied waren veelal ruig begroeid met riet (zie Figuur 3-2; rechts).

Figuur 3-1. Globale ligging van het plangebied (luchtfoto: Cyclomedia)

Figuur 3-2. Impressie van het plangebied. (Foto's: Royal HaskoningDHV)

3.2 Voorgenomen activiteit

De onderzoeks boring vindt plaats vanaf een agrarisch perceel langs de Zuiderkade in Ede. Voorafgaand aan de boring wordt een verhard terrein aangelegd. Op deze locatie wordt een enkele put gemaakt. Vanuit de put wordt geboord, tot een diepte van 1268 m (indicatief), met het eerste testinterval rond de 1162 m en een tweede testinterval rond de 951 m. Na elke test wordt de put op dat niveau afgesloten en na beëindiging van test 2 wordt de put verder definitief ontmanteld. Na deze onderzoeks boring wordt de locatie opgeruimd en in oorspronkelijke staat teruggebracht.

De activiteiten die deel uitmaken van het voornemen waarop de voorliggende natuurtoets betrekking heeft, De activiteiten die deel uitmaken van het voornemen waarop de voorliggende aanmeldingsnotitie betrekking heeft, bestaan uit:

- Aanleggen putkelder en putfundatie middels heipalen, verharding rond de putkelder;
- Plaatsen vloeistofdicht folie met herbruikbare composietplaten op locatie, of indien dit niet mogelijk blijkt, een andere voorziening;
- Het aanvoeren en opstellen van een boortoren met bijbehorend equipment en materieel;
- Het aanleggen van het boorgat (boren, casing, liner(s) aanbrengen, cementeerwerkzaamheden);
- Het testen in twee testintervallen en het verrichten van metingen;
- Het afsluiten van de put na elk testinterval;
- Het demonteren en afvoeren van de boortoren met bijbehorend equipment, materiaal en materieel;
- Het afbreken van de boorlocatie en het terugbrengen van het perceel in de oorspronkelijke situatie (agrarisch gebruik).

Het plotplan is opgenomen in bijlage 2.

De voorgenomen activiteit start nadat de benodigde vergunningen zijn verkregen. Naar verwachting is dat in het tweede kwartaal van 2024, maar dit is geen vast gegeven. De werkzaamheden in het kader van de onderzoeks boring met daarbij een gecombineerde test- en ontmantelingsfase duren naar verwachting circa drie maanden.

De aanlegfase duurt naar verwachting 20-30 dagen, en is bestemd voor het civieltechnisch gereed maken van de boorlocatie en de inrit. Daarna volgen de boorperiode van ongeveer 23 dagen en de testperiode van ongeveer 19 dagen. Na afloop van de boring en laatste test wordt het boorgat afgesloten conform de mijnbouwregelgeving, en wordt de locatie afgebroken en in de oorspronkelijke staat hersteld. Deze opruimfase duurt ongeveer 10 dagen.

Tabel 3.1. Indicatieve planning werkzaamheden

Ede-Veenendaal werkprogramma	2022				2023				2024			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Identify	Zoekgebiedreview en vaststelling				gereed							
Assess, Select & Define	Putontwerp											
Execute	Aanleg boorterrein en infrastructuur											
	Boren, testen en ontmantelen put											
	Ontmantelen locatie											
	Cultuurtechnisch herstel											
Evaluate	Interpreteren data en toegankelijk maken groot publiek											
Omgevingsmanagement												

4 Toetsing wettelijk beschermde gebieden (voortoets)

In dit hoofdstuk is beschreven of in de nabijheid van het plangebied wettelijk beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden) zijn gelegen en wordt beoordeeld of storingsfactoren kunnen optreden (voortoets). Daarnaast zijn de benodigde vervolgstappen beschreven.

4.1 Werkwijze onderzoek naar wettelijk beschermde gebieden

Om na te gaan welke wettelijke beschermde Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied zijn gelegen, is de Atlas Leefomgeving van de Rijksoverheid geraadpleegd (Ministerie van LNV, 2023a). Vervolgens is op basis van expert judgement een inschatting gemaakt van de effecten van de geplande ingreep in relatie tot de omliggende Natura 2000-gebieden. Dit is beoordeeld aan de hand van de storingsfactoren zoals geformuleerd in de zogenoemde Effectenindicator (Ministerie van LNV, 2023b). Vervolgens is nagegaan of en in hoeverre enige relatie te verwachten is tussen de effecten vanuit de voorgenomen ingreep en de onder de Wnb geformuleerde instandhoudingsdoelen van in deze omgeving liggende Natura 2000-gebieden.

4.2 Ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Binnenveld ligt op circa 1,8 kilometer ten zuiden van de locatie. Verder ligt op circa 5 kilometer ten westen het Natura 2000-gebied de Veluwe. De overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 5 kilometer van de locatie (zie Figuur 4-1).

Figuur 4-1. Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden Binnenveld en Veluwe (Ministerie van LNV, 2023).

4.3 Storingsfactoren en effectenbeoordeling

De Effectenindicator zoals aangereikt door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit geeft een negentiental mogelijke effecten, de zogenoemde storingsfactoren, waarmee in ieder geval rekening moet worden gehouden ten aanzien van in Natura 2000-gebieden beschermde waarden. Op basis van deze storingsfactoren worden de effecten op de Natura 2000-gebieden in de omgeving beoordeeld.

Analyse van relevante storingsfactoren (scoping)

De voorgenomen activiteit leidt niet tot aanvullend ruimtebeslag in en rond Natura 2000-gebieden en grijpt niet in op het regionale grondwater of watersystemen waar enig Natura 2000-gebied onderdeel van is. Hierdoor is geen sprake van storingsfactoren als verdroging of vernatting. Het betreft een tijdelijke activiteit en het terrein wordt hersteld naar oorspronkelijke staat na de werkzaamheden. Hierdoor is er ook geen sprake van permanente aanpassingen aan de ruimtelijke inrichting van het plangebied. Er doen zich daarom geen storingsfactoren als oppervlakteverlies of versnippering voor. Ook storingsfactoren als veranderingen door populatiedynamiek en bewuste soortensamenstelling doen zich niet voor. De afstand van de Natura 2000-gebieden tot het plangebied is dusdanig groot dat indirect negatieve effecten door geluid, licht, trillingen en optische verstoring op voorhand uitgesloten kunnen worden. Dit als gevolg van het gegeven dat emissies van geluid, licht en trillingen, door tussenliggend landgebruik als snelwegen en woonkernen, in combinatie met de afstand, ter plaatse van geen enkele Natura 2000-gebied nog waarneembaar zijn. Daarmee blijven alleen nog storingsfactoren verzuring en vermesting door atmosferische stikstofdepositie over, waarvoor geldt dat significant negatieve effecten niet op voorhand uitgesloten kunnen worden. Deze worden in de volgende paragraaf nader beoordeeld.

In Tabel 4-1 is de scoping van de bovengenoemde storingsfactoren samenvattend weergegeven. Met rood is aangegeven of de storingsfactoren mogelijk van toepassing zijn bij de voorgenomen ingreep.

Tabel 4.1. Potentiële storingsfactoren in Natura 2000-gebieden. De storingsfactoren die mogelijk van toepassing zijn rood gemarkeerd

Storingsfactoren				
Oppervlakteverlies		Verziltig	Verandering overstromingsfrequentie	Optische verstoring
Versnippering		Verontreiniging	Verandering dynamiek substraat	Verstoring door mechanische effecten
Verzuring door stikstofdepositie uit de lucht		Verdroging	Verstoring door geluid	Verandering door populatiedynamiek
Vermesting door stikstofdepositie uit de lucht		Vernatting	Verstoring door licht	Bewuste verandering soortensamenstelling
Verzoeting		Verandering stroomsnelheid	Verstoring door trilling	

Verzuring en vermesting door stikstofdepositie

De inzet van werktuigen (met verbrandingsmotoren) tijdens de aanlegfase, boorfase en de herstelfase leidt mogelijk tot een tijdelijke toename in stikstofdepositie in de omgeving van het plangebied. De gebruiksfase (het uitvoeren van de onderzoeksboring) leidt mogelijk ook tot een tijdelijke toename in stikstofdepositie.

In de Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied zijn diverse stikstofgevoelige habitattypen aanwezig. Een toename van stikstofdepositie in deze gebieden kan leiden tot verzuring en vermesting. Door verzuring kunnen daarvoor gevoelige plantensoorten verdwijnen, wat kan resulteren in een verslechtering van de kwaliteit van een habitatype en daarmee mogelijk het verdwijnen van (dier)soorten. Door vermesting kan een beperkt aantal plantensoorten sterk toenemen ten koste van andere (zeldzame) plantensoorten die vaak gebaad zijn bij weinig stikstof. Dit heeft effect op diersoorten doordat hierdoor verandering van het leefgebied optreedt. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden, als gevolg van verzuring en vermesting door stikstofdepositie uit de lucht (tijdens de aanlegfase, boorfase en herstelfase) zijn niet op voorhand uit te sluiten.

De emissies naar de lucht als gevolg van de boringen bestaan onder andere uit verbrandingsgassen van de volgende stationaire en mobiele bronnen:

- Aggregaten;
- Transport tijdens aanvoer van de boorinstallatie;
- Transporten tijdens het boorproces;
- Werktuigen op de locatie tijdens de voorbereidende werkzaamheden, het boorproces en de herstellende werkzaamheden;
- Transport tijdens afvoer van de boorinstallatie.

Hiervoor wordt een AERIUS-berekening uitgevoerd voor de aanlegwerkzaamheden, de boorfase en de herstelwerkzaamheden. Indien sprake is van een toename van 0,01 N mol/ha/j of meer op een habitatype of leefgebied waarop een (naderende) overschrijding is van de kritische depositie waarde (KDW), dan zijn vervolgstappen nodig zoals een ecologische beoordeling of extern salderen.

Conclusie wettelijk beschermde gebieden

Voor de aanlegwerkzaamheden, de boorfase en de herstelwerkzaamheden van het terrein (toename van verkeer) moet een AERIUS-berekening worden uitgevoerd. Indien er sprake is van een toename van 0,01 N mol/ha/j of meer dan zijn mogelijk vervolgstappen nodig.

5 Toetsing wettelijk beschermde soorten (quickscan)

In dit hoofdstuk wordt de (mogelijke) aanwezigheid van onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten beschreven en wordt voor de aanwezige habitats beoordeeld of ze geschikt zijn voor onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten. Tevens is per (mogelijk) voorkomende soort(groep) een effectbeoordeling opgenomen en worden eventuele vervolgstappen beschreven.

5.1 Werkwijze onderzoek naar beschermde soorten

Om na te gaan wat het belang is van het onderzoeksgebied voor de wettelijk beschermde soorten die in of nabij het onderzoeksgebied kunnen voorkomen, zijn op 29 augustus 2023 de verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) voor het plangebied en enkele kilometers rondom het plangebied (NDFF, 2023). Daarnaast zijn verspreidingsatlassen van verschillende soortgroepen geraadpleegd om inzicht te krijgen in de regionale verspreiding van soorten (Verspreidingsatlas, 2022). Door deze bestaande verspreidingsgegevens te raadplegen, is inzicht verkregen in de aanwezige beschermde soorten in of in de directe omgeving van het projectgebied.

Op 30 augustus 2023 is een verkennend veldbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog werkzaam bij Royal HaskoningDHV. Het veldbezoek was gericht op een habitatgeschiktheidsanalyse voor de in de regio voorkomende beschermde soorten. Het betrof bewolkte dag met een temperatuur van ongeveer 18 graden. Aan de hand van de verspreidingsgegevens en het veldbezoek is beoordeeld voor welke beschermde soorten geschikt leefgebied aanwezig is in het onderzoeksgebied.

Indien de onderzoeksresultaten voldoende zekerheid geven over het voorkomen van beschermde soorten, worden de mogelijke (negatieve) effecten van de voorgenomen ingreep op deze soorten bepaald. In het geval dit op basis van de verkregen onderzoeksgegevens niet mogelijk is, wordt aangegeven welke vervolgstappen, zoals het uitvoeren van nader soortgericht onderzoek, moeten plaatsvinden.

5.2 Toetsing beschermde soorten

5.2.1 Vaatplanten

Het plangebied wordt deels begraast door schapen en het overige deel bestaat uit een maisakker. De geraadpleegde verspreidingsgegevens wijzen verder op het voorkomen van de kartuizer anjer, akkerogentroost, dreps, glad biggenkruid, groot spiegelklokje, kluwenklokje, korensla, schubvaren, wilde ridderspoor en wilde weit in de omgeving van het plangebied.

Voorkomen

In en naast het plangebied zijn vaatplanten van voedselrijke milieus aangetroffen. Er zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde vaatplanten binnen het plangebied. Ook de NDFF bevat geen waarnemingen van beschermde vaatplanten binnen het plangebied. Daarmee ontbreekt het aan geschikte standplaatsen voor praktisch alle onder de Wnb beschermde vaatplanten. Dit zijn vooral soorten van extensief beheerde en onbemeste akkers en soorten van kalkrijke standplaatsen. Daarnaast staan er soorten van zeer schrale, zwak zure standplaatsen op de lijst met beschermde vaatplanten. Dergelijke omstandigheden zijn niet aanwezig binnen het plangebied.

Conclusie

Een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van vaatplanten is uitgesloten.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van de verspreidingsgegevens kan de das, bunzing, wezel, eekhoorn en steenmarter (categorie Andere soorten) voorkomen. Verder komen meer algemeen beschermde zoogdieren voor zoals konijn, ree, vos, haas, verschillende muizensoorten en egel. Voor deze algemene soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wnb en geldt alleen de algemene zorgplicht.

Kleine marterachtigen (bunzing en wezel)

Voorkomen

De bunzing komt in allerlei landschapstypen voor. Het dier lijkt echter een voorkeur te hebben voor kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de nabijheid. Ook in een bebouwde omgeving met veel groen kan de bunzing voorkomen, evenals in open bossen. In de winter wordt de bunzing ook wel in schuurtjes, kelders of hooizolders aangetroffen aangezien deze locaties goede beschutting bieden tegen de kou. Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap maar verder in veel verschillende biotopen (zoals bossen, duinen, wei- en akkerland. Meestal in droger gebied dan de hermelijn. Voor alle drie de soorten kleine marters geldt dat goede schuilmogelijkheden met voldoende rust en de aanwezigheid van geschikt voedsel (met name woelmuizen) een vereiste is voor het voorkomen (Zoogdierverseniging, 2023).

De geraadpleegde verspreidingsgegevens van de NDFF wijzen op het voorkomen van kleine marterachtigen in de omgeving van het plangebied. De dichtstbijzijnde waarneming is gedaan ten noorden van het plangebied, langs de Maanderbuurtweg. Binnen het plangebied ontbreekt het aan opgaande landschapselementen zoals bosschages en struweel. Het plangebied betreft deels een maisakker wat mogelijk geschikt is als foerageergebied voor kleine marterachtigen. Nabij het plangebied zijn verschillende elementen als hopen, takkenhopen en schuurtjes aanwezig. Hierdoor zijn rust- en voortplantingsplaatsen in de directe omgeving van het plangebied niet uitgesloten.

Effectbeoordeling

Er vinden geen werkzaamheden plaats ter plaatse van mogelijke rust- en voortplantingsplaatsen van de kleine marters waardoor er geen sprake is van vernieling van rust- en voortplantingsplaatsen. Daarnaast zijn bunzing en wezel zeer mobiel en goed in staat om de tijdelijke werkzaamheden te ontvluchten naar alternatief geschikt leefgebied in de omgeving. Het tijdelijk ontvluchten van het plangebied door kleine marterachtigen is geen overtreding van de Wet natuurbescherming. Hierdoor kunnen overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van kleine marterachtigen worden uitgesloten. Tevens wordt na de werkzaamheden de locatie hersteld.

Figuur 5-1. Geschikt leefgebied ten westen van het plangebied.

Conclusie

Een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van kleine marterachtigen is uitgesloten.

Eekhoorn

Voorkomen

Eekhoorns bouwen nesten (hoog) in bomen of gebruiken boomholten. Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Hun voedsel bestaat hoofdzakelijk uit boomzaden zoals eikels, noten en kegels van naaldbomen. Ook eten ze als aanvulling daarop (afhankelijk van het jaargetijde) knoppen, bladeren, bessen, schors, paddenstoelen, rupsen, vogeleieren en jonge vogels (Zoogdierverseniging, 2023).

De geraadpleegde verspreidingsgegevens wijzen op het voorkomen van de eekhoorn in de ruimere omgeving van het plangebied en betreft waarnemingen in de woonkernen rondom het plangebied. Het plangebied bestaat uit een graslandperceel en een maisakker en daarmee ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor de eekhoorn. Binnen het plangebied komen geen bomen voor. In de directe omgeving van het plangebied zijn daarnaast ook geen eekhoornnesten waargenomen. Hierdoor kan het voorkomen van eekhoorn binnen en/of nabij het plangebied worden uitgesloten.

Conclusie

Het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van de eekhoorn is op voorhand uitgesloten.

Steenmarter

Voorkomen

De steenmarter komt voornamelijk voor in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig ook in grote steden. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt. De soort heeft vaak zijn verblijfplaats in gebouwen, zoals op zolders, in kruipruimtes, spouwmuren of ruimten onder de dakbedekkingen. Echter, ook boomholtes, takkenhopen en dichte struwelen waar weinig verstoring is, zijn geschikt als voortplantings- en/of verblijfplaats voor de steenmarter (Zoogdierverseniging, 2023).

De geraadpleegde verspreidingsgegevens wijzen op het voorkomen van de steenmarter in de omgeving van het plangebied (waarnemingen van dode exemplaren ten oosten van het plangebied langs de A12). Binnen het plangebied ontbreekt het aan opgaande landschapselementen zoals bosschages en struweel en gebouwen en is daardoor ook niet geschikt als verblijfplaats voor de steenmarter. Het voorkomen van verblijfplaatsen van de steenmarter binnen het plangebied is dan ook uitgesloten. Wel komen deze elementen voor in de directe omgeving van het plangebied. De steenmarter is echter zeer mobiel en goed in staat om de tijdelijke werkzaamheden te ontvluchten naar alternatief geschikt leefgebied in de omgeving. Hierdoor kunnen overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van steenmarter worden uitgesloten.

Conclusie

Een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van de steenmarter is op voorhand uitgesloten.

Algemeen voorkomende beschermde zoogdieren

Naast bovenstaande beschreven beschermde zoogdieren komen ook meer algemeen voorkomende zoogdieren voor binnen en nabij het plangebied. De omwonenden zien geregeld reeën er daarnaast kunnen verschillende muizensoorten, konijn, ree, haas, vos en egel voorkomen. Voor deze algemene soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wnb en geldt alleen de algemene zorgplicht (zie: 5.2.9).

5.2.3 Vleermuizen

Voorkomen

Op basis van de verspreidingsgegevens kunnen de bosvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis voorkomen binnen en in de omgeving van het plangebied.

Vleermuizen worden in vrijwel het gehele land waargenomen. Ze maken gedurende een jaar gebruik van meerdere type verblijfplaatsen (zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen). Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten (zoals rosse vleermuis) en gebouwbewonende soorten (zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis). Een aantal soorten maken zowel van gebouwen als van bomen gebruik als verblijfplaats (bijvoorbeeld ruige dwergvleermuis). Vleermuizen foerageren over het algemeen op relatief windluwe plaatsen, zoals tuinen en langs bosranden. Om van de verblijfplaats naar foerageergebied te komen (en andersom) wordt gebruikt gemaakt van zogenaamde vliegroutes, die bestaan uit lijnvormige elementen zoals bomenrijen en watergangen. Deze lijnvormige elementen kunnen tevens dienen als migratieroute van soorten die buiten Nederland overwinteren.

Verblijfplaatsen (zomer-kraam-paar-winter)

Binnen het plangebied ontbreekt het aan bomen en gebouwen, het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied is dan ook op voorhand uitgesloten. In de houtwal langs het plangebied en in de omliggende bebouwing zijn mogelijk wel verblijfplaatsen aanwezig. Echter vinden hier geen werkzaamheden plaats.

Vliegroutes

Het plangebied ontbreekt aan lijnvormige elementen, het voorkomen van vliegroutes binnen het plangebied is dan ook uitgesloten. Mogelijk dient de houtwal ten noorden van het plangebied als vliegroute voor vleermuizen.

Foerageergebied

Het plangebied is matig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, gezien het grasland weinig kruiden bevat. Door het open karakter is het plangebied niet windluw en kan het voorkomen van essentieel foerageergebied worden uitgesloten. Sporadisch foeragerende vleermuizen binnen en in de directe omgeving het plangebied zijn niet uitgesloten.

Effectbeoordeling

Er worden geen bomen gekapt die geschikt zijn voor vleermuizen en/of gebouwen gesloopt voor de werkzaamheden waardoor geen sprake is van het beschadigen of vernielen van vleermuisverblijfplaatsen binnen het plangebied. Mogelijk zijn deze wel aanwezig in de bomen rondom het plangebied. Deze bomen worden echter niet beschenen, gezien de aanwezige verlichting enkel op het werkterrein gericht zal zijn met afscherpende armaturen.

Conclusie

Het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van vleermuizen is op voorhand uitgesloten.

5.2.4 Vogels

Voorkomen

Uit de verspreidingsgegevens van de NDFF is gebleken dat in of in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van verschillende soorten broedvogels met zowel jaarrond als niet-jaarrond beschermde nesten. Tijdens het veldbezoek zijn onder andere de volgende vogelsoorten waargenomen: zwarte kraai, buizerd, vink, fazant, koolmees en houtduif.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

De nesten van een aantal vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Deze nesten zijn beschermd omdat ze jaarrond worden gebruikt, of omdat een soort zeer honkvast is en er elk jaar naar terugkeert en moeilijk in staat is om een nieuw nest te maken. Dit kan zowel gaan om soorten die broeden in bebouwing als om soorten die broeden in bomen. Van de volgende broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn vanuit de literatuur waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend van onder andere: ransuil, boomvalk, bosuil, kerkuil, buizerd, havik, wespandief, torenvalk en sperwer.

Tijdens het veldbezoek zijn de bomen in de directe omgeving van het plangebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van grote nesten en/of horsten. Deze zijn niet aangetroffen. Binnen het plangebied ontbreekt het verder aan gebouwen waardoor de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten op voorhand zijn uitgesloten.

Vogels zonder jaarrond beschermd nest

In de directe omgeving van het plangebied kunnen broedvogels voorkomen. De watergangen, struwelen en groenstructuren rondom het plangebied zijn echter wel geschikte plaatsen voor broedvogels zoals fazant, merel en houtduif. In het plangebied is geen geschikt leefgebied aanwezig voor deze vogelsoorten om tot broeden te komen. Het voorkomen van broedende vogels rondom het plangebied binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (75m) is niet uitgesloten.

Effectbeoordeling

Wanneer het aanleggen van de boorlocatie en het uitvoeren van de onderzoeksboring wordt uitgevoerd in het broedseizoen kunnen broedende vogels in het plangebied en de directe omgeving (binnen 75m) worden verstoord. Wanneer broedende vogels voortijdig het nest verlaten, geldt dit als het opzettelijk vernietigen of beschadigen van nesten en eieren van vogels. Dit is een overtreding van artikel 3.1, lid 1, 2 en 4, van de Wnb. Daarnaast kunnen werkzaamheden in het broedseizoen mogelijk resulteren in het doden van jongen, dit is een overtreding van Art. 3.10 lid 1. Het broedseizoen valt voor de meeste soorten tussen half maart tot augustus. Ook daarbuiten is het mogelijk dat broedende vogels worden aangetroffen.

Conclusie

Door de nabijheid van bomen en struiken waarin vogels kunnen gaan broeden is een overtreding van artikel 3.1, lid 2 en 4, van de Wnb niet uit te sluiten. Ontheffing voor vernietiging van broedgevallen wordt in principe niet verleend, waardoor het voorkomen van (langdurige) verstoring of vernietiging van broedgevallen noodzakelijk is. Het verstoren van broedgevallen van vogels met zowel jaarrond als niet jaarrond beschermde nesten is te voorkomen door de aanleg en het uitvoeren van de onderzoeksboring buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen loopt grofweg van maart tot augustus, afhankelijk van de weersomstandigheden. Het is echter mogelijk dat buiten deze periode ook broedgevallen aanwezig zijn.

Er kan in het broedseizoen gewerkt worden mits de volgende maatregel wordt genomen:

De werkzaamheden voorafgaand aan het broedseizoen te laten beginnen en in een – voor zover mogelijk – constante intensiteit te laten doorgaan gedurende het broedseizoen. Het grote voordeel van deze methode is, dat de verstoringsafstand “automatisch” bepaald wordt: vogels zullen uit eigen beweging een nestplaats kiezen buiten hun specifieke verstoringsafstand. Nadeel is dat de constante intensiteit (zowel in tijd als in ruimte) vooral tijdens de aanlegfase en de herstelfase lastig te realiseren is.

5.2.5 Vissen

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van beschermde vissen. De meeste beschermde vissoorten zijn soorten uit beken (elrits, beekdonderpad, beekprik), snelstromende rivieren (gestippelde alver), verlande watergangen met een sliblaag en rijke onderwatervegetatie (grote modderkruiper), watergangen met koel en zuurstofrijk water (kwabaal) of vissoorten (houting, steur) die in rivieren of zijarmen hun paaiplaatsen hebben. Dergelijk biotoop ontbreekt in het plangebied. Hierdoor is het voorkomen van (beschermde) vissoorten uitgesloten. Bovendien worden in het plangebied geen werkzaamheden aan wateren geschikt voor beschermde vissoorten verricht. Het voorkomen van beschermde vissoorten binnen het plangebied is op voorhand uitgesloten.

5.2.6 Amfibieën

Op basis van de verspreidingsgegevens kunnen de Alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander en poelkikker voorkomen binnen en in de omgeving van het plangebied.

Alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander, poelkikker

Voorkomen

Alpenwatersalamander is een niet-kritische soort. In allerlei wateren vindt voortplanting plaats. De soort heeft wel een significante voorkeur voor beschaduwde wateren, veel voortplantingswateren van de soort liggen dan ook in of nabij bos. De landhabitat van de alpenwatersalamander wordt gevormd door allerlei typen loofbos. Op het land worden als schuilplaatsen allerlei vochtige plekken gebruikt. De dieren worden onder hout, stenen, mos en afval aangetroffen.

De heikikker heeft een zeer duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland met vochtige, kruidenrijke, korte vegetaties. De heikikker is een cultuur vliedende soort die nauwelijks wordt aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. Voortplanting vindt plaats in tot 40 centimeter diepe wateren met voldoende vegetatiestructuur. Het water is voedselarm, niet te zuur en snel op te warmen door de zon. De heikikker is het grootste deel van het jaar op het land. Heikikkers kunnen dagelijks afstanden van 12 tot 40 meter afleggen. Overwintering gebeurt op het land onder dichte vegetaties en boomstronken. De overwinteringsplekken kunnen maximaal 3000 meter van de voortplantingshabitat verwijderd zijn.

De kamsalamander is een rivier- en beek- begeleidend soort. Hij wordt vooral aangetroffen in beekdalen op de hogere zandgronden en op rivierklei. Als voortplantingswater heeft de kamsalamander een voorkeur voor relatief grote, diepe en stilstaande geïsoleerde wateren en soms ook in kleine, ondiepe sloten. Deze wateren zijn ten minste gedeeltelijk begroeid met waterplanten, niet verontreinigd en bevatten gewoonlijk geen vis. De landhabitat van de kamsalamander is bosrijk, bevat houtwallen of struweel en wordt vaak gekenmerkt door kleinschaligheid in de directe omgeving van het voortplantingswater. Op het land houden de dieren zich op tussen dichte vegetaties, zoals struikgewas of ruig grasland. Overdag schuilt de soort onder boomstammen, keien of holen.

De poelkikker is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De soort komt vooral tot voortplanting in vennen en hoogveenputten en in andere kleine wateren als, rivierbegeleidende wateren, veedrinkpoelen en sloten. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn en de wateren mogen niet droogvallen. Buiten de voortplanting zijn poelkikkers minder gebonden aan water en brengen ze de rest van het seizoen door op het land. Overwintering vindt gewoonlijk plaats op het land, soms ook ingegraven in de waterbodem. Op het land worden voor de overwintering vaak bosjes of houtwallen gebruikt die op niet meer dan 400 meter van het water af liggen. (RAVON, 2023)

De waarnemingen zijn gedaan in de ruimere omgeving van het plangebied. Binnen het plangebied ontbreekt het aan bos, dichte vegetatie en water waardoor geschikt land- en voortplantingshabitat is uitgesloten. Op basis van habitatgeschiktheid is het voorkomen van alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander en poelkikker op voorhand uitgesloten.

Algemene amfibiesoorten

In de buurt van het plangebied zijn verder waarnemingen bekend van meer algemeen beschermde amfibieën voorkomen zoals de bastaardkikker, kleine watersalamander en gewone pad. Deze kunnen mogelijk aanwezig zijn. Voor deze algemene soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wnb en geldt alleen de algemene zorgplicht.

Conclusie

Het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van amfibieën is op voorhand uitgesloten.

5.2.7 Reptielen

De NDFF bevat geen waarnemingen van beschermde reptielen binnen en nabij het plangebied. De meeste reptielen komen voor in (vochtige) heidevegetaties met pijpenstro velden en vennen op veen- en zandgronden en eikenhakhout- en ruigtebosjes langs bosranden. Dergelijk biotoop ontbreekt binnen het plangebied. Daarnaast ontbreken geschikte voortplantingsplaatsen (broeihopen) voor ringslangen. Het voorkomen van beschermde reptielen wordt o.b.v. verspreidingsgegevens en habitatgeschiktheid uitgesloten.

Conclusie

Het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van reptielen is op voorhand uitgesloten.

5.2.8 Ongewervelden

De geraadpleegde verspreidingsgegevens wijzen op het voorkomen van de grote vos en sleedoornpage in de ruimere omgeving van het plangebied.

Grote vos

Voorkomen

De grote vos kwam voor op voedselarme zandgronden, in de duinen en in Zuid-Limburg. De soort werd acuut met uitsterven bedreigd, maar wordt tegenwoordig weer vaker gezien. De grote vos komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Voor de overwintering moeten er geschikte plaatsten, zoals holle bomen of stapels hout aanwezig zijn. De soort legt vooral eitjes op iep, maar ook op zoete kers en sommige wilgensoorten (Vlinderstichting, 2022). Dergelijk leefgebied is niet aanwezig binnen het plangebied. Hierdoor kan het voorkomen van de grote vos op voorhand worden uitgesloten.

5.2.9 Algemene zorgplicht

Voor alle soorten, beschermd of niet, geldt te allen tijde de algemene zorgplicht. Onderstaand worden voorbeeldmaatregelen beschreven om aan de algemene zorgplicht te voldoen:

- Bij het inrichten van de boorlocatie wordt er één richting opgewerkt, zodat kleine dieren van de werkzaamheden vandaan kunnen vluchten. Houd hierbij rekening met vluchtwegen (werk dus niet richting een doodlopende hoek) en zorg dat de dieren voldoende vrije ruimte hebben om te vluchten;
- Voor de uitvoering van de werkzaamheden wordt enkel gebruik gemaakt van de ruimte die noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Zo wordt onnodige verstoring van dieren en planten en beschadiging van hun leefgebied voorkomen;

Wanneer de werkzaamheden gedurende langere tijd stilliggen, dient het terrein vóór herstart van de werkzaamheden (opnieuw) geïnspecteerd te worden door een erkend ecooloog.

5.3 Conclusie en vervolgstappen

De werkzaamheden resulteren mogelijk in het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van broedvogels. Het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van overige beschermde soorten is op voorhand uitgesloten. Door het nemen van voorzorgsmaatregelen kan een overtreding van de Wnb worden voorkomen en aan de zorgplicht worden voldaan. In Tabel 5-1 staat de te nemen voorzorgsmaatregelen weergegeven. Door de voorzorgsmaatregelen zijn overtredingen op de Wnb op voorhand uitgesloten.

Tabel 5.1. Overzicht aanwezige beschermde soorten met te treffen voorzorgsmaatregelen.

Beschermings-regime	Soort	Vervolgstappen
Vogelrichtlijn	Diverse broedvogels	<p>Nemen van voorzorgmaatregelen vermeld in paragraaf 5.2.5</p> <p>In het kort:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werken buiten broedseizoen; <p>Indien in het broedseizoen gewerkt moet worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werkzaamheden starten voorafgaand aan het broedseizoen en in constante intensiteit doorzetten.

6 Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone

Het plangebied ligt in een Groene ontwikkelingszone (GO) en pal naast het Gelders Natuurnetwerk (GNN), het dichtstbij liggende gebied dat onderdeel uitmaakt van de GNN, bestaat uit vochtige schraal graslanden. Het deel dat binnen GO valt heeft geen beheertype.

Figuur 6-1. Plangebied (rode contour) ten opzichte van de GNN.

Aanwezige wezenlijke waarden en kenmerken GNN, GO

Het plangebied ligt in planologische beschermde natuurwaarden zoals aangeduid in het natuurbeheerplan van de provincie Gelderland. De kernkwaliteiten van deze zone bevatten veelal natte lage gebieden tussen de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug met kwel en typische veenontginningspatronen. Vanuit ecologisch opzicht is er een samenhangend geheel van Valleikanaal/Grift, hooilanden en trilvenen waarin bijzondere vegetaties voorkomen. Verder maakt het deel uit van de ecologische verbindingzone Gelderse Vallei-Rijn.

Het plangebied ligt in de GO, hier zijn de ontwikkelingsdoelstellingen vooral gericht op openheid en ontwikkeling en herstel van kwel, biotopen (voor moeras- en watervogels) en ontwikkeling van schrale graslanden. Het is de bedoeling dat er min of meer een aangesloten moeras- en waterverbinding komt voor vissen, amfibieën en reptielen.

Effecten op wezenlijke waarden en kenmerken GNN en GO

Door de werkzaamheden is er tijdelijk sprake van extra verstoring. Hierdoor hebben de werkzaamheden tijdelijk een negatief effect op de ontwikkeldoelstelling als biotoop voor moeras- en watervogels. Er worden maatregelen getroffen ten aanzien van broedvogels (zie hoofdstuk 5.2.5) waardoor significant negatieve effecten op moeras- en weidevogels kunnen worden uitgesloten. Verder zorgen de werkzaamheden niet voor een oppervlakteverlies van het GO. Gezien de tijdelijke aard van de werkzaamheden en omdat deze geen invloed hebben op het GO zijn negatieve effecten op voorhand uitgesloten. In het kader van het GO/GNN hoeven geen extra maatregelen genomen te worden naast de maatregelen ten aanzien van broedvogels.

6.1 Conclusie toetsing planologisch beschermde gebieden

Significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het omliggende GNN en GO zijn op voorhand uitgesloten wanneer de maatregelen ten aanzien van vogels worden gehanteerd. Er hoeven geen extra maatregelen getroffen te worden met betrekking tot het GNN en GO.

7 Conclusie en aanbevelingen

7.1 Gebiedsbescherming

Voor de aanlegwerkzaamheden, de boorfase en de herstelwerkzaamheden van het terrein (toename van verkeer) moet een AERIUS-berekening worden uitgevoerd. Indien er sprake is van een toename van 0,01 N mol/ha/j of meer dan zijn mogelijk vervolgstappen nodig.

7.2 Soortenbescherming

De werkzaamheden resulteren mogelijk in het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van broedvogels en rugstreepad. Het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van overige beschermde soorten is op voorhand uitgesloten. Door het nemen van voorzorgsmaatregelen kan een overtreding van de Wnb worden voorkomen. Hieronder staan voor de relevant beschermde soorten de te nemen voorzorgsmaatregelen weergegeven.

Diverse broedvogelsoorten

Ontheffing voor vernietiging van broedgevallen wordt in principe niet verleend, waardoor het voorkomen van (langdurige) verstoring of vernietiging van broedgevallen noodzakelijk is. Het verstoren van broedgevallen van vogels met zowel jaarrond al niet jaarrond beschermde nesten is te voorkomen door de aanleg en het uitvoeren van de onderzoeksboring buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen loopt grofweg van maart tot augustus, afhankelijk van de weersomstandigheden. Het is echter mogelijk dat buiten deze periode ook broedgevallen aanwezig zijn, daarom dient voorafgaand aan het de werkzaamheden het plangebied vrijgegeven te worden door een ecooloog.

Indien er in het broedseizoen gewerkt dient te worden, moeten de werkzaamheden voorafgaand aan het broedseizoen beginnen en in een – voor zover mogelijk – constante intensiteit doorgaan.

Rugstreepad

Binnen het plangebied ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor de rugstreepad. Om te voorkomen dat er geschikt leefgebied ontstaat voor de rugstreepad dienen er rijplaten te worden gebruikt. Hierdoor kan er ook geen geschikt leefgebied ontstaan ten tijde van de aanleg.

Algemene zorgplicht

Voor alle soorten, beschermd of niet, geldt te allen tijde de algemene zorgplicht. Onderstaand wordt een aantal maatregelen beschreven om aan de algemene zorgplicht te voldoen:

- Bij het inrichten van de boorlocatie wordt er één richting opgewerkt, zodat kleine dieren van de werkzaamheden vandaan kunnen vluchten. Houd hierbij rekening met vluchtwegen (werk dus niet richting een doodlopende hoek) en zorg dat de dieren voldoende vrije ruimte hebben om te vluchten;
- Voor de uitvoering van de werkzaamheden wordt enkel gebruik gemaakt van de ruimte die noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Zo wordt onnodige verstoring van dieren en planten en beschadiging van hun leefgebied voorkomen;

Wanneer de werkzaamheden gedurende langere tijd stilliggen, dient het terrein vóór herstart van de werkzaamheden (opnieuw) geïnspecteerd te worden door een erkend ecooloog.

De hierboven genoemde voorzorgsmaatregelen dienen door een ecologisch deskundige te worden bewaakt.

7.3 Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone

Significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het omliggende GNN en GO zijn op voorhand uitgesloten wanneer de maatregelen ten aanzien van vogels worden gehanteerd. Er hoeven geen extra maatregelen getroffen te worden met betrekking tot het GNN en GO.

8 Literatuur

FLORON (2023), informatie over planten, via FLORON Verspreidingsatlas via:

<https://www.verspreidingsatlas.nl>.

Provincie Gelderland (2023) geconsolideerde omgevingsverordening via:

https://gldanders.planoview.nl/planoview/NL.IMRO.9925.PVOmgverordening-vst1?s=SAAXIYAKQgF7vzJFhERCBAN4P4P_wP38wJiAMdOCzhy3qgpM4ZOGbcCBA

Ministerie van Landbouw, Natuur en voedselkwaliteit (2023a), informatie over de ligging en begrenzing van verschillende Natura 2000-gebieden via:

<https://www.natura2000.nl/>

Ministerie van Landbouw, Natuur en voedselkwaliteit (2023b), informatie mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden via:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1>

Nationale Databank Flora en Fauna, via:

<https://www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>.

RAVON (2023), algemene informatie over amfibieën en reptielen en verspreidingsgegevens via:

<https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>.

Verspreidingsatlas (2023), via:

<https://www.verspreidingsatlas.nl/>.

Vleermuiswerkgroep Nederland (2023), algemene informatie over verschillende soorten vleermuizen via:

www.vleermuis.net.

Vlinderstichting (2023), algemene informatie over de witsnuitlibel via:

<https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/gevlekte-witsnuitlibel>.

Vogelbescherming (2023), informatie over verschillende soorten vogels, via:

<https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels>.

Zoogdiervereniging (2023), informatie over de verspreiding en ecologie van zoogdiersoorten, via:

<https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>.

Bijlage

1. Juridisch- en Beleidskader

Inleiding Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van Natura 2000-gebieden en bepaalde soorten planten en dieren geregeld in de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). De wet bevat regels voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten en de belangrijkste natuurgebieden in Nederland. Daarnaast bevat de wet onder meer bepalingen ten aanzien van de jacht en houtopstanden.

Naast de bescherming van natuur en biodiversiteit voorziet de Wnb in de decentralisatie van taken en bevoegdheden en de vereenvoudiging van regelgeving. De Europese regelgeving, met name de Vogel- en Habitatrichtlijn, vormt het kader en het uitgangspunt van deze wet. Het instrumentarium van de Wnb sluit aan op het huidige omgevingsrecht en de toekomstige Omgevingswet. De uitwerking van de wet is vastgelegd in de regeling en het besluit natuurbescherming.

Natura 2000 (Wnb hoofdstuk 2)

Het onderdeel Gebiedsbescherming (H2) van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van de Nederlandse Natura 2000-gebieden. Hoewel het de meest strikte vorm van juridische bescherming betreft, heeft deze wet daardoor vaak een beperkte reikwijdte, die zich beperkt tot de grenzen van een Natura 2000-gebied en uitsluitend die natuurwaarden ten aanzien waarvan daarbinnen instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Voor elk van de in het kader van Natura 2000 aangewezen gebieden zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd, nader uitgewerkt in een beheerplan, die gelden als toetsingskader. Uitgaande van die instandhoudingsdoelstellingen dient nagegaan te worden of sprake is van conflicten met het duurzaam behalen van geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen en zo ja, of de wezenlijke kenmerken en waarden van een Natura 2000-gebied in het geding zijn.

Voorgaande geldt sinds 29 mei 2019 ook weer onverkort voor effecten ten gevolge van depositie van stikstof, gevat onder de storingsfactor “Verzuring en Vermesting door stikstof uit de lucht (3 & 4)”; de generieke Passende Beoordeling voor het PAS, waarin rekening werd gehouden met de verschillende bron- en herstelmaatregelen, is niet langer bruikbaar als beoordelingskader.

Bij de beoordeling van effecten op instandhoudingsdoelstellingen is ook zogenoemde externe werking van belang. Dat wil zeggen dat ook beschouwd moet worden in hoeverre voorgenomen activiteiten buiten Natura 2000-gebieden negatieve effecten hebben op in deze gebieden geldende instandhoudingsdoelstellingen. In zoverre is de reikwijdte van de Wet natuurbescherming onbegrensd, zo volgt uit staande jurisprudentie. In geval van emissie en depositie van stikstof is dit bijvoorbeeld relevant. Vaak vindt de emissie plaats (ver) buiten de grenzen van een Natura 2000-gebied, maar daalt de stikstof neer in Natura 2000-gebieden waar deze negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen die daar gelden.

Hoe werkt een beoordeling voor Natura 2000-gebieden?

Voor projecten of plannen waarvan redelijkerwijs vermoed kan worden dat deze, rekening houdend met externe werking en gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, negatieve effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden, dient in een oriënterende fase onderzocht te worden of het voornemen significante negatieve effecten kan hebben.

Vaak heeft deze oriënterende fase de vorm van een zogenoemde Voortoets waarin ten minste voor elk van de storingsfactoren uit de Effectenindicator (Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit 2020) wordt nagegaan of deze relevant is (aan de orde is) en zo ja of negatieve effecten op geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen op voorhand kunnen worden uitgesloten.

Indien op grond van de Voortoets niet kan worden uitgesloten dat een voornemen uitgaande van de instandhoudingsdoelstellingen (significant) negatieve effecten kan hebben, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. De resultaten van dit onderzoek dienen te worden neergelegd in een Passende Beoordeling.

In de Passende Beoordeling wordt de best beschikbare wetenschappelijke kennis gebruikt om in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen na te gaan welke effecten aan de orde zijn, waarbij mitigerende maatregelen (maatregelen die de effecten terugdringen) meegenomen mogen worden, om zo waar mogelijk het optreden van effecten uit te sluiten.

Voor projecten of handelingen waarvan uit de Passende Beoordeling volgt dat ze afzonderlijk of in cumulatie kunnen leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken kan geen vergunning worden verleend, tenzij een zogenoemde ADC-toets (die formeel geen onderdeel is van de Passende Beoordeling) succesvol kan worden doorlopen. De stappen die volgordeeljk allemaal succesvol moeten worden doorlopen zijn dan:

- Er zijn geen Alternatieve oplossingen met minder gevolgen voor het gebied.
- Het project is nodig om Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. Overigens gelden als Dwingende redenen van groot openbaar belang alleen die gronden, die zijn vastgelegd in de Europese Habitat- of Vogelrichtlijn.
- De nodige Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

Beschermde soorten (Wnb hoofdstuk 3)

De Wnb kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming nodig hebben. Voor alle in het wild levende planten en dieren (dus ook voor soorten die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt de algemene zorgplicht conform Wnb artikel 1.11. Deze plicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving.

Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk worden voorkomen, en dat bij de inrichting aandacht wordt besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

Beschermingsregimes

Het gaat om de volgende beschermingsregimes:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wnb)
Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.5 van de Wnb)
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, Bijlage I of II bij het Verdrag van Bern en Bijlage II bij het Verdrag van Bonn.

- Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.10 van de Wnb)
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A en B van de Wnb. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten van nature voorkomend in Nederland.

Verbodsbepalingen

Elk van de beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van deze verboden. De verbodsbepalingen in de paragrafen 3.1 en 3.2 (van de Wnb) zijn een-op-een overgenomen uit de genoemde richtlijnen (zie Tabel 1) en verdragen en zijn uitsluitend van toepassing op de in deze richtlijnen en verdragen genoemde soorten. De bepalingen in paragraaf 3.3 zien toe op de 'nationale' andere soorten die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Hiervoor geldt een kleiner aantal verbodsbepalingen.

Bij de toetsing aan het soortbeschermingsdeel van de Wnb wordt bepaald of beschermde plant- en diersoorten kunnen voorkomen in het onderzoeksgebied en of de functionaliteit van het leefgebied van deze soorten aangetast wordt als gevolg van het project, waardoor de gunstige staat van instandhouding in gevaar komt.

Tabel 1. Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Beschermingsregime Vogelrichtlijn § 3.1	soorten	Beschermingsregime Habitatrichtlijn § 3.2	soorten	Beschermingsregime andere soorten § 3.3
Art. 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.		Art. 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.		Art. 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art. 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.		Art. 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.		Art. 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art. 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.		Art. 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.		Art. 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Art. 3.1 lid 4: Het is verboden vogels opzettelijk te storen.		Art. 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen		
Art. 3.1 lid 5: Opzettelijk storen is niet verboden indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.		Art. 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		

Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

In beginsel moet met voorzorgsmaatregelen ervoor worden gezorgd dat de functionaliteit van het leefgebied niet wordt aangetast en soorten niet worden verwond of gedood. Lukt dat niet en worden dus verbodsbepalingen overtreden, dan moeten mitigerende maatregelen genomen worden en is een ontheffing nodig. Het beschermingsregime van de soort bepaalt de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing.

Artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden per beschermingsregime. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of dwingende reden van groot openbaar belang). Onder de Wnb geldt voor deze soorten een ontheffingsplicht, behalve als het bevoegd gezag door middel van een zogenoemde vrijstelling anders besluit.

Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht vaststellen middels een verordening. De provincie is het bevoegd gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wnb. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het rijk in de vorm van de minister van LNV bevoegd gezag. Het bevoegd gezag voor dit project is de provincie Gelderland. Voor sommige soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen op basis van Provinciale Staten vastgestelde provinciale verordeningen. De vrijgestelde soorten in de provincie Gelderland zijn in Tabel 2 weergegeven. De algemene zorgplicht (artikel 1.11) blijft wel te allen tijde van toepassing.

Tabel 2. Soorten met een algemene vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen op basis van door PS vastgestelde provinciale verordeningen provincie Gelderland.

Zoogdieren				Amfibieën
Aardmuis	Egel	Ree	Veldmuis	Bruine kikker
Bosmuis	Haas	Rosse woelmuis		Gewone pad
Dwergmuis	Huisspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis		Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Konijn	Vos		Meerkikker
Gewone bosspitsmuis	Ondergrondse woelmuis	Woelrat		Bastaardkikker (middelste groene kikker)

Vorzorgs- en mitigerende maatregelen

Indien door voorzorgsmaatregelen de negatieve effecten volledig kunnen worden opgeheven, waardoor overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen kan worden, is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Het gaat erom dat de voorzorgsmaatregel zorgt dat de functionaliteit van voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de aanwezige beschermde soort blijft behouden en de betreffende soort niet gedood, verwond of verstoord wordt.

De voorzorgsmaatregelen worden als randvoorwaarde meegegeven aan de aannemer. Indien dit niet wenselijk of mogelijk is, dan dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om de optredende effecten te verzachten. Omdat sprake is van het overtreden van één of meerdere verbodsbepalingen, moet een ontheffing worden aangevraagd. In specifieke gevallen geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht als ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd worden volgens een goedgekeurde gedragscode.

Opzettelijkheid

In de Wnb is voor veel verbodsbepalingen de term opzettelijk van toepassing. Niet-opzettelijke handelingen waarbij verbodsbepalingen overtreden worden zijn niet verboden. Daarbij is van belang dat het Europese Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: “Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant”.

Wezenlijke invloed

Met de term ‘wezenlijke invloed’ wordt bedoeld op een wezenlijk negatieve invloed op een soort of populatie. Om te bepalen of sprake is van een wezenlijk (negatieve) invloed dienen de effecten van de activiteiten of werkzaamheden op de populatie te worden onderzocht. Of hiervan sprake is hangt af van de lokale, regionale, landelijke en Europese stand van de soort. Op welk van deze niveaus de effecten op een soort moeten worden onderzocht, hangt af van de soort. Er is geen sprake van een wezenlijke invloed wanneer de populatie de mogelijke negatieve effecten van de activiteiten of werkzaamheden zélf op een zodanige wijze (bijvoorbeeld doordat voldoende uitwijkmogelijkheden zijn naar een volwaardig leefgebied elders) teniet kan doen dat er geen invloed is op de huidige staat van instandhouding van de soort. In alle gevallen geldt proportionaliteit. Effecten op een zeer zeldzame soort zullen op een lager niveau moeten worden bezien dan een zeer algemene soort. Bij soorten die zich niet over grote afstanden kunnen verplaatsen, zoals amfibieën, reptielen, planten en veel soorten insecten, is eerder sprake van een wezenlijk negatieve invloed dan bij soorten die zich over grotere afstanden kunnen verplaatsen. Verder is van belang of het effect van tijdelijke of permanente aard is. Van tijdelijke effecten kan een populatie van een soort zich over het algemeen gemakkelijker herstellen dan wanneer het om een aanhoudend negatief effect gaat.

Planologische gebiedsbescherming (NNN)

Het ruimtelijk beleid voor het Natuurnetwerk Nederland, voorheen Ecologische Hoofdstructuur, is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied en het effectief functioneren van de ecologische verbindingszones.

“Nee, tenzij”

De bescherming van deze waarden vindt plaats door toepassing van een specifiek afwegingskader: het zogenaamde “nee, tenzij”-regime. Dat betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan (‘nee’) als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een groot openbaar belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. Hiervoor is goedkeuring (of een verklaring van geen bezwaar) van Gedeputeerde Staten vereist.

De provincie beschermt het NNN via het ruimtelijk beleid om ervoor te zorgen dat de omvang en kwaliteit van deze gebieden niet afneemt. Dit is geregeld in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Hoofddlijn is daarbij dat nieuwe ontwikkelingen in het NNN per saldo niet mogen leiden tot significante aantasting van het NNN, tenzij er een groot openbaar belang is én alternatieven ontbreken (Nee tenzij. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen met significante negatieve natuurgevolgen in het Natuurnetwerk Nederland zijn niet toegestaan (‘nee’), tenzij groot openbaar belang en het ontbreken van alternatieven aangetoond is. Het Nee-tenzij komt uit het rijksbeleid en is uitgewerkt in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) en Verordening (PRV).

Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland zijn gekoppeld aan de natuurdoelen voor een gebied. Deze zijn te vinden in het “Natuurbeheerplan” van de betreffende provincie, de Index Natuur en Landschap en de aanwijzingsbesluiten voor de Natura 2000-gebieden voor zover de onder het Natuurnetwerk Nederland aangewezen gebieden ook in een Natura 2000-gebied liggen.

De vraag wanneer sprake is van een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden kan in het kader van het Natuurnetwerk Nederland niet in algemene zin beantwoord worden. In ieder geval worden alle plannen of projecten die ertoe leiden dat een deel van het netwerk een andere bestemming moet krijgen en daardoor uit de begrenzing moet worden gehaald als significant aangemerkt.

Appendix

2. Plotplan

■ Regional Office Locations

Royal HaskoningDHV is een onafhankelijk internationaal advies- en ingenieursbureau. We combineren 140 jaar engineering- en ontwerpexpertise met consultancy, software en technology diensten. We leveren hiermee toegevoegde waarde voor klanten en hebben een positieve impact op mensen en onze leefomgeving. Dat is onze drijfveer: Enhancing Society Together. Daar hoort bij dat we onszelf en anderen voortdurend uitdagen om bij te dragen aan duurzame oplossingen voor lokale en wereldwijde vraagstukken in de gebouwde omgeving en de industrie.

In onze snel veranderende wereld wordt de agenda bepaald door onder meer klimaatverandering, de digitale transformatie, een veranderende consumentenvraag en hybride werken. Met onze geïntegreerde duurzame oplossingen willen we bijdragen aan het bredere technologische en maatschappelijke plaatje.

Gesteund door de kennis en ervaring van meer dan 6.000 collega's werken we vanuit kantoren in meer dan 20 landen. We ondersteunen klanten om de transitie te maken naar een slimme en duurzame organisatie. We koppelen onze engineering- en ontwerpexpertise aan onze software- en technologische diensten om toegevoegde waarde te leveren voor onze klanten en de lifecycle van hun assets.

We zijn oprecht, handelen integer en transparant in al onze activiteiten, ook onze bedrijfsvoering. Ons team is divers en inclusief. De veiligheid en het welzijn van mensen, in ons team en daarbuiten, staat onder alle omstandigheden voorop.

In projecten en initiatieven werken we actief samen met overheden en het bedrijfsleven, partners en stakeholders. We zien een belangrijke rol voor onszelf in innovatieve duurzame ontwikkeling en willen bijdragen aan een betere leefomgeving, nu en in de toekomst.

Ons hoofkantoor is gevestigd in Nederland en we hebben kantoren in Europa, Azië, Afrika, Australië en Amerika.

royalhaskoningdhv.com

